

Periodieke duurzaamheidsinformatie voor Zwitserleven Exclusief Pensioen en Zwitserleven Netto Pensioen met HorizonBeleggen

Productnaam: Zwitserleven Exclusief Pensioen en Zwitserleven Netto Pensioen met HorizonBeleggen

Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 724500ZTKJYJMWVLWJ82

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in de Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja

Nee

Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ___%

in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ___%

Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van 64% duurzame beleggingen

met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

met een sociale doelstelling

Dit product promootte E/S kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

De beleggingsvorm HorizonBeleggen binnen **Zwitserleven Exclusief Pensioen en Zwitserleven Netto Pensioen** (het “financiële product” of het “product” belegt in de fondsen: het Zwitserleven Wereld Aandelenfonds, het Zwitserleven Credits Hypotheken Mixfonds, het Zwitserleven Selectie Fonds, het Zwitserleven Medium Duration Fonds, het Zwitserleven Long Duration Fonds en het Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds, de “Lifecycle Fondsen”). De Lifecycle Fondsen worden beheerd door Cardano Asset Management (de “Fondsbeheerder”). Dit overzicht is gebaseerd op informatie van de Fondsbeheerder. Voor dit product gebruiken we lifecycles, waardoor de mix van beleggingen wijzigt naarmate de pensioenrichtdatum dichterbij komt. Daardoor wijkt voor een individuele deelnemer de informatie in dit overzicht mogelijk af. Hierop hebben wij berekeningen uitgevoerd op basis van het totaal belegd vermogen van alle deelnemers in dit financiële product. Wij houden daarbij zoveel mogelijk rekening met het relatieve deel van ieder Lifecycle Fonds in het product en de onderliggende beleggingen daarvan. Een afzonderlijke duurzame belegging kan als zowel ecologisch als sociaal duurzaam kwalificeren, maar telt maar één keer mee voor het berekenen van het percentage duurzame beleggingen. Het percentage duurzame beleggingen is een optelsom, gecorrigeerd voor dubbelstellingen, van de percentages duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die (i) wel volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzame belegging gelden als ook (ii) die niet zo gelden, en (iii) de percentages duurzame beleggingen met een sociale doelstelling. Meer informatie over duurzaamheid, de lifecycles en de Lifecycle Fondsen en onze berekeningsmethodes kunt u op www.zwitserleven.nl/duurzaamheidsinformatie vinden.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product promootte de volgende ecologische en sociale kenmerken via beleggingen in de Lifecycle Fondsen:

- **Klimaatmitigatie & adaptatie:** netto geen uitstoot van broeikassen in uiterlijk 2050 in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, met tussentijdse doelstellingen voor een reductie van 50% van de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 en 75% tegen 2040 in vergelijking met 2020.
- **Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen:** geen bijdrage aan ontbossing in uiterlijk 2030;
- **Duurzaam gebruik van water:** waterneutraliteit in uiterlijk 2030;
- **Preventie en bestrijding van verontreiniging:** geen bijdrage aan de productie van afval bereiken in uiterlijk 2050;
- **Bevordering van goede leefomstandigheden:** beleggen in entiteiten die beogen adequaat bij te dragen aan de leefomstandigheden van gemeenschappen waarin zij opereren; en
- **Bevordering van goede werkomstandigheden:** beleggen in entiteiten die beogen bij te dragen aan het welzijn van haar medewerkers en sociaal onrecht en ongelijkheid zo veel mogelijk beheersen.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Onderstaande tabel toont hoe de duurzaamheidsindicatoren hebben gepresteerd bij de Lifecycle Fondsen. Voor de overige indicatoren zijn nog geen geschikte kwantitatieve indicatoren en data beschikbaar om te kunnen rapporteren.

Tabel 1. Prestatie duurzaamheidsindicatoren	Impact (31-12-2023)			(31-12-2022)
	Hele lifecycle	Opbouw fase	Afbouw fase	Hele lifecycle
broeikasgasemissie-intensiteit (ton CO ₂ -equivalenten/m€)	731	747	678	685
absolute broeikasgasemissies (ton CO ₂ -equivalenten) voor scope 1 en 2 en de verandering daarvan in de tijd	210657	nb	nb	190475
absolute broeikasgasemissies (ton CO ₂ -equivalenten) voor scope 3 en de verandering daarvan in de tijd	1648614	nb	nb	1108174
blootstelling aan sectoren die sterk zijn blootgesteld aan klimaatverandering en de mitigatie	1	1	1	nb
verhouding tussen inkomsten uit groene activiteiten versus bruine activiteiten	3	3	3	nb
waterintensiteit (m ³ watergebruik/m€)	5	5	3	6
absoluut watergebruik (m ³ watergebruik)	25332	nb	nb	nb

en in vergelijking met voorgaande perioden

Over het voorgaande jaar beschikken wij slechts over beperkte gegevens om te kunnen vergelijken. Deze hebben we opgenomen in tabel 1. Een vergelijking tussen beide periodes is ook nog moeilijk omdat de data in ontwikkeling is en nog niet alle ondernemingen de gevraagde data verstrekken.

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt

● **Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?**

Het financiële product belegde deels in duurzame beleggingen. De doelstelling van die duurzame beleggingen zijn gelijk aan de ecologische en sociale kenmerken zoals beschreven in de vraag 'In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?' Om te beoordelen of met de beleggingen van de Lifecycle Fondsen de duurzaamheidsdoelen binnen de gestelde termijnen worden behaald, wordt periodiek door de Fondsbeheerder beoordeeld of de Lifecycle Fondsen zich met de juiste snelheid bewegen naar het behalen van de duurzaamheidsdoelen. Tevens stelt de Fondsbeheerder op basis van de volgende criteria vast in hoeverre een (financieel instrument van een) onderneming reeds nu een bijdrage levert aan de duurzaamheidsdoelen:

- Een onderneming behaalt ten minste 10% van haar opbrengsten uit duurzame activiteiten; of
- Een onderneming levert, vastgesteld op basis van SDG data een significant positieve bijdrage van minstens 2 (op een schaal die loopt van -10 tot +10) aan ten minste één van de door de Verenigde Naties gedefinieerde SDGs, waarbij door de betreffende onderneming eveneens positief wordt bijgedragen aan ten minste 7 van de 17 SDGs dan wel dat de bijdrage aan de duurzaamheidsdoelen van de Fondsbeheerder op basis van alternatieve objectieve informatie is vastgesteld indien de eerdere genoemde SDG-data niet beschikbaar is. De duurzame beleggingen beleggen enkel in ondernemingen die bijdragen aan het behalen van ten minste één van die doelstellingen, zonder daarbij ernstig afbreuk te doen aan de overige ecologische en/of sociale doelstellingen.
- Een financieel instrument dat voldoet aan de uitgangspunten van de International Capital Markets Association (ICMA) en door de Fondsbeheerder wordt geclassificeerd als 'duurzame', 'groene', 'sociale' of 'aan duurzaamheid gelinkte' obligatie.

Onderstaande tabel toont welk percentage van de beleggingen van de Lifecycle Fondsen een positieve bijdrage levert aan ieder van de genoemde duurzaamheidsdoelstellingen, zoals vastgesteld aan de hand van de hierboven genoemde criteria.

Tabel 2. Bijdrage duurzaamheidsdoelstellingen per 31-12-2023†			
	Hele lifecycle	Opbouw fase	Afbouw fase
Totale bijdrage alle doelen	73%	75%	64%
Totale bijdrage ecologische doelen:	59%	61%	54%
Bescherming van en aanpassing aan klimaatverandering: Uiterlijk in 2025 een netto-nul uitstoot van broeikasgassen	56%	57%	51%
Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen: Uiterlijk in 2030 nul ontbossing	27%	26%	30%
Duurzaam gebruik en bescherming van watervoorraden: Uiterlijk in 2030 waterneutraliteit	33%	33%	34%
Preventie en bestrijding van vervuiling: Uiterlijk in 2050 een productie zonder afval	46%	46%	43%
Totale bijdrage sociale doelen	65%	67%	58%
Positief bijdragen aan gemeenschappen	39%	39%	38%
Positief bijdragen aan welzijn van werknemers	63%	65%	56%

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Een onderneming kan aan meerdere duurzaamheidsdoelstellingen van de Lifecycle Fondsen een bijdrage leveren. De cijfers zijn gebaseerd op een fonds als geheel en dus niet alleen op het deel duurzame beleggingen. De Fondsbeheerder bepaalt aan de hand van informatie over het aandeel duurzame opbrengsten en SDG data of ondernemingen een bijdrage leveren aan de duurzaamheidsdoelen, maar niet altijd hoe groot deze bijdrage is. Of de totale bijdrage voldoende is om de doelstellingen van de Lifecycle Fondsen te behalen, kan slechts deels worden bepaald. In de jaarverslagen van de Lifecycle Fondsen wordt hierover meer gedetailleerde informatie gegeven.

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan, geen ernstige afbreuk aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen die de Lifecycle Fondsen hebben gedaan, waren conform het duurzaam beleggingsbeleid van de Fondsbeheerder, dat erop gericht is om geen ernstige afbreuk te doen aan ecologische of sociale beleggingsdoelstellingen. De beoordelingsprocedure vindt plaats aan de hand van het duurzaamheidsraamwerk van de Fondsbeheerder en op basis van een groot aantal indicatoren voor de duurzaamheidsthema's die materieel zijn voor de betreffende onderneming, inclusief de 'indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid', die inzicht geven in de blootstelling aan duurzaamheidsrisico's, de mogelijke ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren, en het management daarvan door de onderneming. De beoordelingsprocedure staat uitgebreider omschreven in de prospectussen van de Lifecycle Fondsen. **NB.** De beoordelingsprocedure is per 1 januari 2024 aangescherpt door de Fondsbeheerder. Op basis van deze herziene criteria zou het percentage van beleggingen dat bijdraagt tot de duurzame doelen betekenisvol lager zijn.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Onderstaande tabel toont hoe rekening is gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

Tabel 3. Indicatoren ongunstige effecten op duurzaamheid†			
	Hele lifecycle	Opbouw fase	Afbouw fase
KLIMAAT- EN ANDERE MILIEUGERELATEERDE INDICATOREN			
1. Uitstoot van broeikasgassen (BKG) (ton CO2e)			
1.1 scope 1 BKG-emissies	156764	nb	nb
1.2 scope 2 BKG-emissies	53864	nb	nb
1.3 scope 3 BKG-emissies	1648579	nb	nb
1.4 totaal BKG-emissies scope 1 & 2	210657	nb	nb
1.5 totaal BKG-emissies scope 1, 2 & 3	1859271	nb	nb
2. Koolstofvoetafdruk (ton CO2e/m€)			
2.1 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1 & 2	38	40	28
2.2 Koolstofvoetafdruk - Totaal emissies scope 1, 2 & 3	333	357	249
3. BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd (ton CO2e/m€)			
3.1 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1 & 2	76	81	56
3.2 BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd - scope 1, 2 & 3	731	747	678

4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen (%)			
4.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	3,98%	4,26%	3,02%
4.2 Gemiddelde aandeel van de revenuen van ondernemingen uit fossiele brandstofactiviteiten	0,88%	0,93%	0,71%
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie (%)			
5.1 Aandeel van verbruik van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	57,23%	58,67%	52,32%
5.2 Aandeel van productie van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin wordt belegd die afkomstig is uit niet-hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen	15,77%	16,83%	12,16%
6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten (GWh/m€)			
6.1 Intensiteit energieverbruik Agriculture, Forestry & Fishing	1	1	1
6.2 Intensiteit energieverbruik Construction	0	0	0
6.3 Intensiteit energieverbruik Electricity, Gas, Steam & Air Conditioning Supply	4	4	3
6.4 Intensiteit energieverbruik Manufacturing	0	0	0
6.5 Intensiteit energieverbruik Mining & Quarrying	1	1	1
6.6 Intensiteit energieverbruik Real Estate Activities	1	1	1
6.7 Intensiteit energieverbruik Transportation & Storage	1	1	1
6.8 Intensiteit energieverbruik Water Supply, Sewerage, Waste Management & Remediation Activities	1	1	0
6.9 Intensiteit energieverbruik Wholesale & Retail Trade & Repair of Motor Vehicles & Motorcycles		0	0
7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden (%)			
7.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben	3,51%	3,78%	2,60%
8. Lozingen in water (ton/m€)			
8.1 Aantal tonnen lozingen in water van ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	0	0	0
9. Gevaarlijk afval en radioactief afval (ton/m€)			
9.1 Aantal tonnen gevaarlijk afval en radioactief afval van de ondernemingen waarin wordt belegd per belegd kapitaal van EUR 1 miljoen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde	3	3	2
INDICATOREN VOOR SOCIALE THEMA'S EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN, EERBIDIGING VAN DE			

MENSENRECHTEN, EN BESTRIJDING VAN CORRUPTIE EN OMKOPING			
10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtlijnen voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (%)			
10.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen	0,00%	0,00%	0,00%
11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (%)			
11.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt	49,01%	50,43%	44,16%
12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen (%)			
12.1 Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd	20,12%	20,07%	13,98%
13. Genderdiversiteit raad van bestuur (% vrouw)			
13.1 Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur	33,84%	33,78%	23,39%
14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneels-mijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens) (%)			
14.1 Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens	0,00%	0,00%	0,00%
INDICATOREN VOOR BELEGGINGEN IN OVERHEDEN EN SUPRANATIONALE INSTELLINGEN			
15. BKG-intensiteit (Kton CO2e/m€)			
15.1 Scope 1 en 2 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	49	46	57
15.2 Scope 3 BKG-intensiteit van landen waarin is belegd	12	9	22
16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (aantal)			
16.1 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0	0	0

16.2 Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht	0,23%	0,25%	0,16%
---	-------	-------	-------

Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Details:

Ondernemingen die door middel van het duurzaamheidsraamwerk van de Fondsbeheerder worden gecategoriseerd als in “overtreding internationale standaarden” worden uitgesloten van belegging. Hieronder vallen onder meer ondernemingen die de principes schenden zoals vastgelegd in de VN Global Compact, de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen. Een aanzienlijk deel van de ondernemingen en instellingen heeft echter nog geen goede procedures om deze beginselen te monitoren. Voor overheden en (semi)overheidsinstellingen beoordeelde de Fondsbeheerder in hoeverre werd voldaan aan minimum criteria voor omgang met mensenrechten, arbeidsrechten, controversiële wapens, internationale sancties, ethiek, milieu, maatschappij en bestuur.

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De basis van het beleggingsbeleid is dat ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, moeten voldoen aan het duurzaam beleggingsbeleid van de Fondsbeheerder en moeten voldoen aan minimum duurzaamheidscriteria. Als blijkt dat ondernemingen hier niet aan voldoen, dan zal de Fondsbeheerder niet (of niet langer) in deze ondernemingen beleggen. De beoordeling van ondernemingen en instellingen vond plaats aan de hand van een groot aantal kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, waaronder de indicatoren voor ‘ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren’, zie tabel 3.

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten:

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Onderstaande tabellen tonen de grootste beleggingen per Lifecycle Fonds aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023).

Tabel 4. Grootste Beleggingen†				
Hele lifecycle				
		Sector	Land	% Activa
1	Microsoft Corp	Software & Services	US	3,28%
2	Apple Inc	Technology Hardware & Equipment	US	2,44%
3	Netherlands Government Bond	Sovereigns	NL	1,64%
4	Alphabet Inc	Media	US	1,31%
5	France (republique)	Sovereigns	FR	1,31%
6	Nvidia Corp	Semiconductors & Semiconductor Equipment	US	1,27%
7	Amazon.com Inc	Retailing	US	1,15%
8	Republic Of Austria Government Bond	Sovereigns	AT	0,77%
9	Novo Nordisk A/s	Pharmaceuticals, Biotechnology	DK	0,69%
10	Institutional Cash Series Plc - Institutional Euro Liquidity Fund	Supranationals	EU	0,68%
11	ASML Holding N.V.	Semiconductors & Semiconductor Equipment	NL	0,65%
12	The Procter & Gamble Company	Household & Personal Products	US	0,63%
13	Cadence Design	Software & Services	US	0,63%
14	Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	Semiconductors & Semiconductor Equipment	TW	0,61%
15	Deutsche Bundesrepublik Principal Strips	Sovereigns	DE	0,60%

Tabel 4. Grootste Beleggingen†				
Opbouw fase				
		Sector	Land	% Activa
1	Microsoft Corp	Software & Services	US	3,57%
2	Apple Inc	Technology Hardware & Equipment	US	2,66%
3	Alphabet Inc	Media	US	1,43%
4	Nvidia Corp	Semiconductors & Semiconductor Equipment	US	1,38%
5	Amazon.com Inc	Retailing	US	1,25%
6	Novo Nordisk A/s	Pharmaceuticals, Biotechnology	DK	0,75%
7	ASML Holding N.V.	Semiconductors & Semiconductor Equipment	NL	0,71%

8	The Procter & Gamble Company	Household & Personal Products	US	0,69%
9	Cadence Design	Software & Services	US	0,68%
10	Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	Semiconductors & Semiconductor Equipment	TW	0,66%
11	Vonovia Se	Real estate	DE	0,66%
12	Accenture Plc	Software & Services	IE	0,64%
13	Tesla Inc	Automobiles & Components	US	0,64%
14	Nestle Sa	Food Beverage & Tobacco	CH	0,63%
15	Servicenow Inc	Software & Services	US	0,55%

Tabel 4. Grootste Beleggingen†				
Afbouw fase				
		Sector	Land	% Activa
1	Netherlands Government Bond	Sovereigns	NL	7,24%
2	France (republique)	Sovereigns	FR	5,77%
3	Republic Of Austria Government Bond	Sovereigns	AT	3,39%
4	Institutional Cash Series Plc - Institutional Euro Liquidity Fund	Supranationals	EU	2,99%
5	Deutsche Bundesrepublik Principal Strips	Sovereigns	DE	2,67%
6	Microsoft Corp	Software & Services	US	2,29%
7	German Treasury Bill	Sovereigns	DE	2,11%
8	Apple Inc	Technology Hardware & Equipment	US	1,70%
9	International Development Association	Supranationals	US	1,07%
10	Alphabet Inc	Media	US	0,92%
11	International Bank For Reconstruction & Development	Supranationals	US	0,89%
12	Nvidia Corp	Semiconductors & Semiconductor Equipment	US	0,89%
13	Bundesrepublik Deutschland Bundesanleihe	Sovereigns	DE	0,83%
14	European Union	Sovereigns	NONE	0,82%
15	Amazon.com Inc	Retailing	US	0,80%

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen voor de Lifecycle Fondsen over de referentieperiode is hieronder aangegeven.

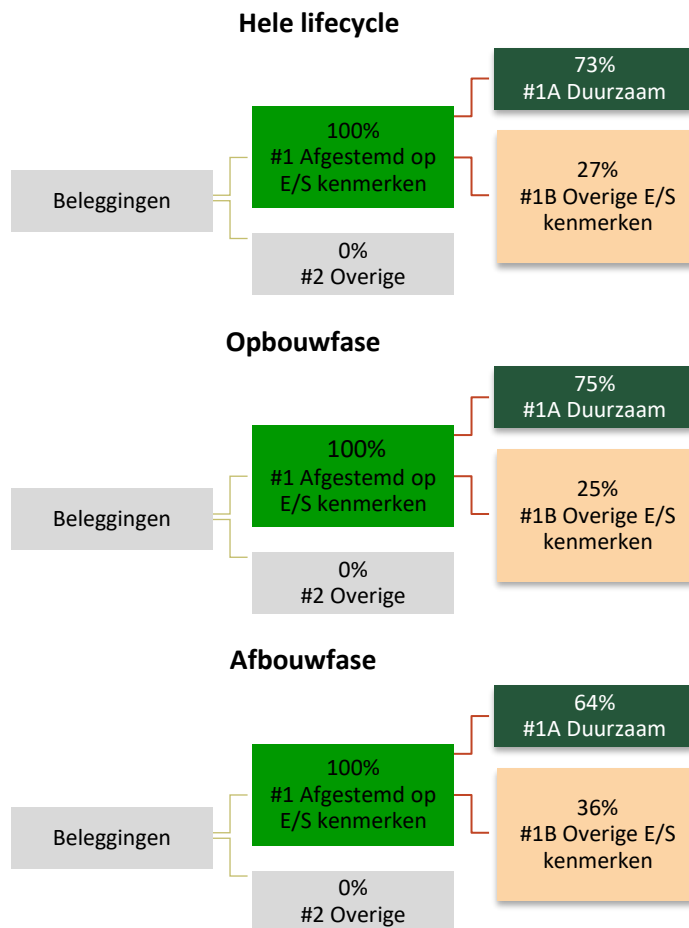
De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling op hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?†

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame beleggingen gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Onderstaande tabel toont alle sectoren waarin de Lifecycle Fondsen in totaal in beleggen aan het einde van de referentieperiode (31-12-2023).

Tabel 5. Economische sectoren†	
Hele lifecycle	
Sector	Per 31-12-2023
Banks	11,3%
Sovereigns	10,2%
Software & Services	9,6%
Real estate	8,2%
Semiconductors & Semiconductor Equipment	5,2%
Technology Hardware & Equipment	5,0%
Health Care Equipment & Services	4,4%
Pharmaceuticals, Biotechnology	4,3%
Insurance	3,1%
Capital Goods 1: Aerospace & Defense++	3,1%
Media	2,9%
Retailing	2,8%
Food Beverage & Tobacco	2,7%
Capital Goods 2: Building Products++	2,6%
Automobiles & Components	2,6%
Chemicals	1,9%
Telecommunication Services	1,9%
Household & Personal Products	1,8%
Transportation & Logistics	1,8%
Electric Utilities	1,5%
Commercial & Professional Services	1,5%
Diversified Financials	1,2%
Metals & Mining	1,2%
Oil, Gas & Consumable Fuels	1,0%
Food & Staples Retailing	1,0%
Consumer Durables & Apparel	0,9%
Supranationals	0,9%
Paper & Forest Products+ Containers & Packaging	0,8%
Electric Distribution & Transmission	0,8%
Multi-utilities	0,8%
Hotels & Travel	0,6%
Restaurants	0,5%
Energy Equipment & Services	0,4%
Diversified Consumer Services	0,4%
Gas Utilities	0,3%
Construction Materials	0,2%
Renewable Energy	0,1%
Water Utilities	0,1%
Airlines	0,0%

Tabel 5. Economische sectoren†	
Opbouw fase	
Sector	Per 31-12-2023

Banks	11,4%
Software & Services	10,5%
Real estate	8,9%
Semiconductors & Semiconductor Equipment	5,7%
Technology Hardware & Equipment	5,4%
Sovereigns	4,8%
Health Care Equipment & Services	4,7%
Pharmaceuticals, Biotechnology	4,7%
Capital Goods 1: Aerospace & Defense++	3,4%
Insurance	3,3%
Media	3,2%
Retailing	3,0%
Food Beverage & Tobacco	3,0%
Capital Goods 2: Building Products++	2,8%
Automobiles & Components	2,7%
Chemicals	2,1%
Telecommunication Services	2,0%
Household & Personal Products	1,9%
Transportation & Logistics	1,9%
Commercial & Professional Services	1,6%
Electric Utilities	1,6%
Metals & Mining	1,3%
Diversified Financials	1,2%
Oil, Gas & Consumable Fuels	1,1%
Food & Staples Retailing	1,0%
Consumer Durables & Apparel	1,0%
Paper & Forest Products+ Containers & Packaging	0,9%
Multi-utilities	0,9%
Electric Distribution & Transmission	0,9%
Hotels & Travel	0,6%
Restaurants	0,5%
Energy Equipment & Services	0,5%
Diversified Consumer Services	0,4%
Gas Utilities	0,4%
Supranationals	0,2%
Construction Materials	0,2%
Renewable Energy	0,1%
Water Utilities	0,1%
Airlines	0,0%

Tabel 5. Economische sectoren†	
Afbouw fase	
Sector	Per 31-12-2023
Sovereigns	28,7%
Banks	11,1%
Software & Services	6,8%
Real estate	6,0%
Semiconductors & Semiconductor Equipment	3,7%
Technology Hardware & Equipment	3,5%
Supranationals	3,4%
Health Care Equipment & Services	3,2%

Pharmaceuticals, Biotechnology	3,0%
Insurance	2,6%
Capital Goods 1: Aerospace & Defense++	2,2%
Media	2,1%
Automobiles & Components	2,1%
Food Beverage & Tobacco	2,0%
Retailing	2,0%
Capital Goods 2: Building Products++	1,9%
Telecommunication Services	1,5%
Transportation & Logistics	1,4%
Chemicals	1,4%
Household & Personal Products	1,3%
Electric Utilities	1,2%
Commercial & Professional Services	1,1%
Diversified Financials	1,0%
Metals & Mining	0,8%
Oil, Gas & Consumable Fuels	0,8%
Food & Staples Retailing	0,7%
Electric Distribution & Transmission	0,7%
Consumer Durables & Apparel	0,7%
Multi-utilities	0,7%
Paper & Forest Products+ Containers & Packaging	0,6%
Hotels & Travel	0,4%
Restaurants	0,3%
Gas Utilities	0,3%
Energy Equipment & Services	0,3%
Diversified Consumer Services	0,3%
Construction Materials	0,1%
Renewable Energy	0,1%
Water Utilities	0,0%
Airlines	0,0%

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling op de EU-taxonomie afgestemd?

- Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen? ¹

Ja:

In fossiel gas

In kernenergie

Nee

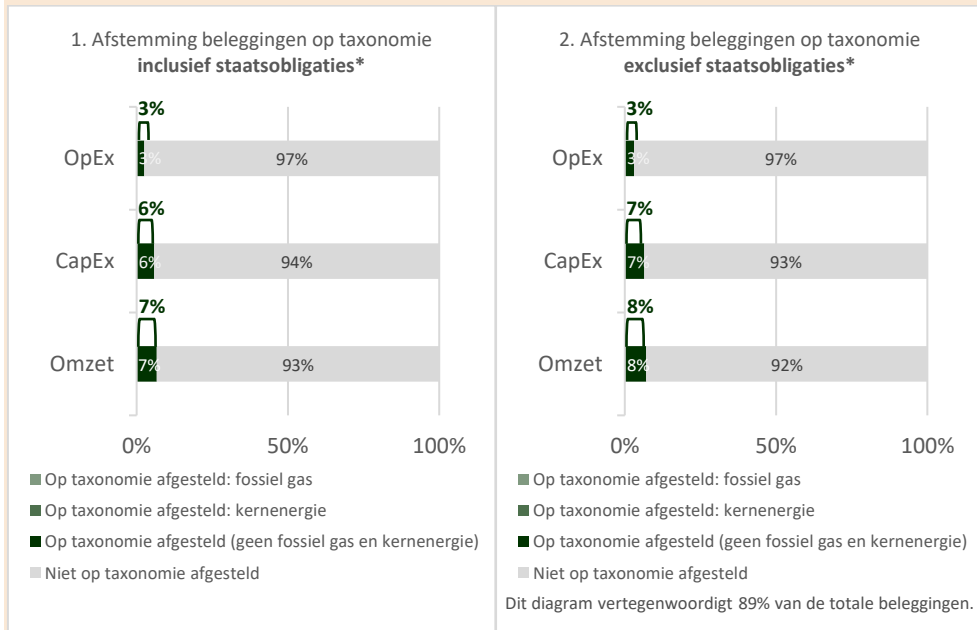
¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Hele lifecycle

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als een deel van:

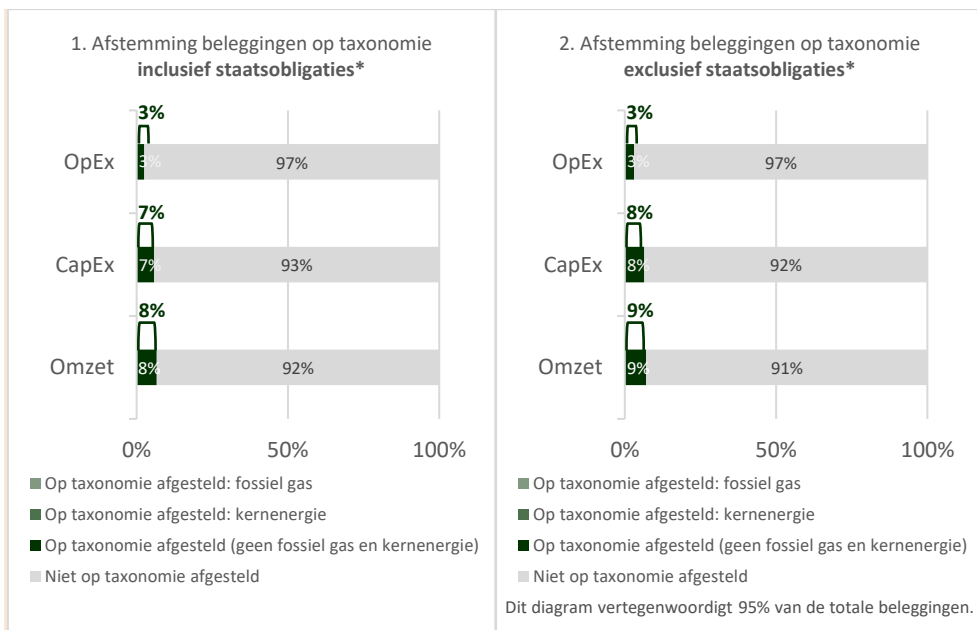
- de **Omzet** die het aandeel weergeeft van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar de groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het groen het minimumpercentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

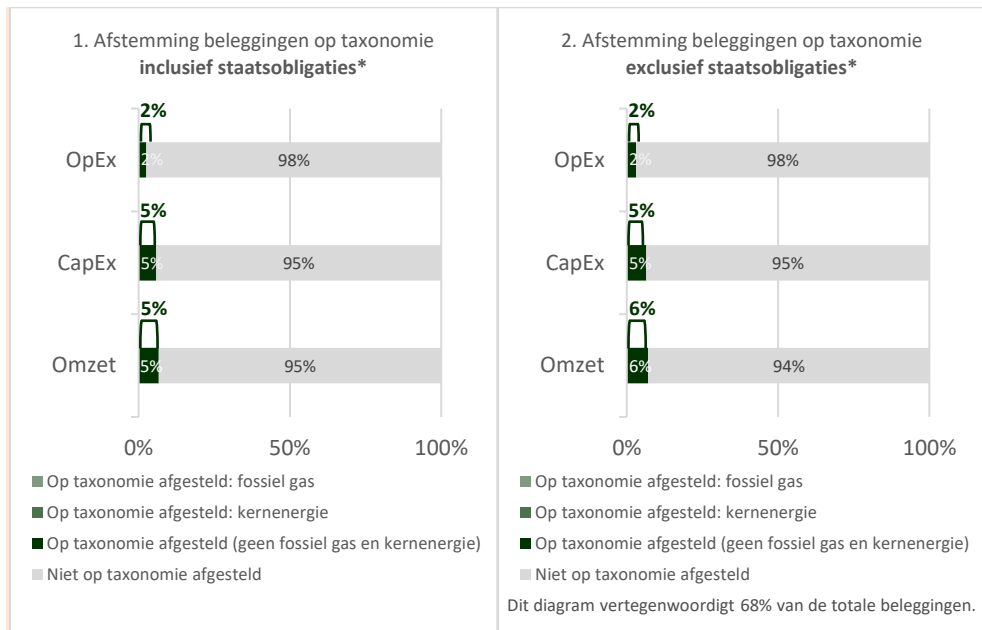
* In deze diagrammen omvat "staatsobligaties" alle blootstellingen aan overheden.

Opbouw fase

* In deze diagrammen omvat "staatsobligaties" alle blootstellingen aan overheden.

Afbouw fase

* In deze diagrammen omvat "staatsobligaties" alle blootstellingen aan overheden.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

In onderstaande tabel is het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten opgegeven:

Tabel 6: Aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten†			
	Hele lifecycle	Opbouw fase	Afbouw fase
Omzet afgestemd op de EU-taxononomie	7,29%	7,87%	5,33%
- Deel transitie activiteiten	0,28%	0,31%	0,20%
- Deel faciliterende activiteiten	3,97%	4,30%	2,86%
- Deel 'eigen prestaties'	2,38%	2,58%	1,71%
- Data niet beschikbaar via data provider	0,66%	0,69%	0,56%
Kapitaaluitgaven (CapEx) afgestemd op de EU-taxononomie	6,26%	6,70%	4,76%
- Deel transitie activiteiten	0,35%	0,39%	0,25%
- Deel faciliterende activiteiten	2,49%	2,68%	1,85%
- Deel 'eigen prestaties'	2,38%	2,56%	1,77%
- Data niet beschikbaar via data provider	1,03%	1,08%	0,88%
Operationele uitgaven (OpEx) afgestemd op de EU-taxononomie	2,70%	2,85%	2,18%
- Deel transitie activiteiten	0,00%	0,01%	0,00%
- Deel faciliterende activiteiten	1,10%	1,17%	0,88%
- Deel 'eigen prestaties'	0,83%	0,89%	0,63%
- Data niet beschikbaar via data provider	0,77%	0,80%	0,66%

Deze informatie is gebaseerd op data van een externe dataleverancier, gebaseerd op door ondernemingen zelf gerapporteerde data. Nog niet voor alle relevante activiteiten is informatie met betrekking tot de afstemming op de EU taxonomie beschikbaar. Mogelijk komt dit doordat de ondernemingen waarin is belegd wel onder de reikwijdte van de regelgeving vallen, maar nog niet behoeven te rapporteren op

basis van de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), omdat deze gefaseerd wordt ingevoerd op basis van de grootte van de onderneming. Ook kan de beperkte beschikbaarheid van data komen doordat de technische screeningcriteria voor specifieke activiteiten nog niet door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Tevens vindt de invoering van de rapportageverplichtingen over alle milieudoelstellingen gefaseerd plaats over de periode 2024-2026. De verwachting is dat de komende jaren steeds meer betrouwbare Taxonomie-gerelateerde informatie beschikbaar zal komen.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

Ten opzichte van 2022 is het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen over het algemeen licht toegenomen of gelijk gebleven. Een eventuele verandering is grotendeels te verklaren door aangepaste rapportages door de ondernemingen waarin de Lifecycle Fondsen beleggen. Naar verwachting zullen deze percentages stijgen als meer ondernemingen hierover rapporteren. Momenteel kunnen hier geen conclusies aan worden verbonden.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxononomie waren afgestemd?

Bijdrage ecologische doelen niet afgestemd op taxonomiet			
	Hele lifecycle	Opbouw fase	Afbouw fase
HorizonBeleggen	52%	53%	49%

Bovenstaand overzicht geeft het aandeel aan van de beleggingen in de Lifecycle Fondsen die bijdroegen tot economische activiteiten met een ecologische doelstelling, maar niet waren afgestemd op de EU-taxononomie.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Totaal bijdrage sociale doelen†			
	Hele lifecycle	Opbouw fase	Afbouw fase
HorizonBeleggen/Lifecycle Neutraal	65%	67%	58%

Bovenstaand overzicht geeft het aandeel van de beleggingen in de Lifecycle Fondsen aan die positief bijdroegen aan de gemeenschappen waarin zij opereren, de sociale risico's en negatieve sociale effecten zoveel mogelijk beheersten of een positieve bijdrage aan het welzijn van hun medewerkers leverden door hun arbeidsbeleid en health & safety beleid. Ondernemingen kunnen een bijdrage leveren aan meerdere doelen.

Welke beleggingen zijn opgenomen in 'Overige'? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen in 'Overige' bestonden uit beleggingen in liquide middelen, geldmarktinstrument, geldmarktfondsen, derivaten en ETF's ter afdekking van bepaalde risico's, voor het verzorgen van de liquiditeit of om duratieposities in te nemen wanneer hiervoor onvoldoende obligaties van overheden en

Zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de EU-taxononomie.

(semi)overheidsinstellingen beschikbaar zijn. Voor deze posities waren geen ecologische of sociale minimumwaarborgen ten aanzien van de (uitgevende partijen van deze) financiële instrumenten aanwezig. Bij het aangaan dan wel onderhouden van de relatie met de makelaars via wie deze posities werden aangegaan, worden ecologische en sociale minimumwaarborgen gesteld door de Fondsbeheerder. Als liquide middelen, derivaten en ETF's tijdelijk van aard waren en zo spoedig mogelijk werden afgebouwd, zijn ze door de Fondsbeheerder niet in deze categorie opgenomen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

De basis van het duurzame beleggingsbeleid is dat ondernemingen en instellingen waarin wordt belegd, moeten voldoen aan fundamentele beleggingsbeginselen en geen negatieve bijdrage leveren aan geformuleerde duurzaamheidsdoelstellingen. Als blijkt dat hieraan niet wordt voldaan, belegt de Fondsbeheerder niet in deze ondernemingen of instellingen. Tevens zijn in 2023 de grenzen zoals door de Fondsbeheerder gehanteerd bij de beoordeling van ondernemingen en instellingen opnieuw beoordeeld en aangescherpt. Zo is de maximum afhankelijkheid van kolen verlaagd en worden ondernemingen en instellingen met opbrengsten uit onconventionele olie of gas strenger beoordeeld. Ten slotte wordt voortaan ook gecontroleerd of ondernemingen en instellingen essentiële diensten verlenen aan ondernemingen en instellingen die betrokken zijn bij tabak, gokken of pornografie en wordt strenger gekeken naar gebruik van dieren voor entertainment. Daarnaast worden ondernemingen waarin wordt belegd, onder meer middels actief aandeelhouderschap en engagement, aangespoord om (meer) duurzaam te opereren en zich aan te passen aan de duurzaamheidstransities die momenteel gaande zijn.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing

† Dit overzicht is gebaseerd op **informatie van de Fondsbeheerder** over de Lifecycle Fondsen. Voor dit product gebruiken we **lifecycles**, waardoor de mix van beleggingen wijzigt naarmate de pensioenrichtdatum dichterbij komt. Deze template bevat informatie over de opbouwfase en de afbouwfase binnen dit product. De opbouwfase is de fase waarin de kans op een goed rendement voorop staat. In deze fase wordt in een mix van grotendeels aandelen belegd. De afbouwfase is de fase waarin er minder risicovol wordt belegd. De mix van aandelen wordt hiervoor stapsgewijs afgebouwd, zodat vlak voor de pensioendatum de mix grotendeels uit obligaties bestaat. Wij hebben onze berekeningen uitgevoerd op basis van het totaal belegd vermogen van alle deelnemers in dit financiële product voor beide fasen tezamen. Hierdoor wijkt voor een specifieke leeftijdscategorie de cijfermatige informatie naar alle waarschijnlijkheid af. Waar mogelijk splitsen we dit vervolgens uit naar de opbouw- en afbouwfase. Wij houden daarbij zoveel mogelijk rekening met het relatieve deel van ieder Lifecycle Fonds in het product en de onderliggende beleggingen daarvan.

De criteria om te beoordelen of er een bijdrage is aan de duurzaamheidsdoelen, zijn per 1 januari 2024 aangescherpt door de Fondsbeheerder. Op basis van deze herziene criteria zou het berekende pro forma percentage van beleggingen dat bijdraagt tot de duurzame doelen betekenisvol lager zijn voor met name de fondsen met beleggingen in aandelen.

Meer informatie over duurzaamheid, de lifecycles en de periodieke informatie van afzonderlijke Lifecycle Fondsen en onze berekeningsmethodes kunt u op www.zwitserleven.nl/duurzaamheidsinformatie vinden.

Algemeen

Deze periodieke duurzaamheidsinformatie is geen marketing materiaal.

Een afzonderlijke duurzame belegging kan als zowel ecologisch als sociaal duurzaam kwalificeren, maar wordt niet dubbel geteld in het percentage duurzame beleggingen. Het percentage duurzame beleggingen is een optelsom, gecorrigeerd voor dubbeltellingen, van de percentages duurzame beleggingen:

- (i) met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzame belegging gelden
- (ii) met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzame belegging gelden, en
- (iii) de duurzame beleggingen met een sociale doelstelling.

Deze periodieke duurzaamheidsinformatie is zo zorgvuldig mogelijk opgesteld, maar is niet door een onafhankelijke partij geverifieerd, en er is geen opinie of assurance omtrent deze informatie afgegeven. De data betreffende de Lifecycle Fondsen is ter beschikking gesteld door de Fondsbeheerder. De daarvoor benodigde data wordt mede ter beschikking gesteld door externe dataproviders, die verschillende modellen kunnen hanteren en mogelijk over inaccurate of incomplete data beschikken, waardoor gebruik wordt gemaakt van schattingen. Voor de niet-financiële indicatoren en andere niet-financiële data worden berekeningsmethoden gebruikt, die kunnen leiden tot meetfouten of onzekerheden. Niet-financiële indicatoren hebben niet altijd een gestandaardiseerde betekenis en kunnen afwijken van indicatoren met dezelfde of vergelijkbare namen die door andere ondernemingen worden gebruikt.